

Hlavanovské noviny Denního stacionáře EXODUS č.4 / ročník III. / 2010

- 8.7. Zámek Horšovský Týn
- 9.7. Exkurze do plzeňské ZOO
- 15.7. Návštěva Masných krámů v Plzni
- Filcování
- 22.7. Mariánská Týnice
- 29.7. Národopisné muzeum Plzeň
- 11.8. Exkurze do Plzeňského pivovaru
- Enkaustika
- 12.8. Zámek Hořovice
- 24.8. Oslava narozenin

Vážení přátelé, milí čtenáři,

doufáme, že jste letošní léto prožili v pohodě, užili jste si sluníčka, koupání, cestování. Ani my jsme nezháleli, jezdili na výlety, navštěvovali muzea, výstavy. Samozřejmě též pracovali a tvořili. Posuďte sami.

Horšovský Týn – 8.7.

Cílem našeho výletu byl tentokrát zámek Horšovský Týn. Počasí nám přálo od rána, a tak nám nic nebránilo, než si výlet patřičně užít. My jsme si zvolili prohlídkovou trasu zámek. Horšovský Týn byl původně biskupský hrad založený před polovinou 13.století. V roce 1547 vyhořel a byl přestaven v monumentální renesanční sídlo (Jan mladší Popel z Lobkovicz). V letech 1623 až 1945 v majetku Trauttmansdorffů. Od r. 1945 vlastní zámek stát. Národní kulturní památka Státní hrad a zámek Horšovský Týn patří k nejvíce zpřístupněným objektům v České republice.

Do správy hradu a zámku Horšovský Týn patří též kostel Všech svatých v nedaleké obci Horšov a kostel sv. Anny na Vršíčku u Horšovského Týna. V roce 1996 byl celý areál pro svoji nesmírnou historickou hodnotu prohlášen Národní kulturní památkou. Do tohoto areálu patří nejen hlavní zámecká budova, ale i budova purkrabského paláce a téměř čtyřicet hektarový přírodně krajinářský park s Glorietem, Loretánskou kaplí a Vdovským domem. Po prohlídce se ještě někteří z nás zašli podívat na výstavu rekvizit a kostýmů ze známého pohádkového seriálu Arabela. Výlet se povedl, krásné počasí vydrželo a my budeme pomalu promýšlet, kam naše kroky budou směřovat příště.

ZOO Plzeň - 9. 7.

Vzhledem k tomu, že v plzeňské Zoo jsou již od začátku letních prázdnin otevřeny nové pavilony se zvířaty, nemohli jsme si nechat tuto podívanou ujít. Část s novými pavilony nese příznačný název „Afrika“, je zde možné vidět faunu a flóru afrického nebo asijského kontinentu konkrétně hrošíky liberijské, žirafy Rothschildovy, nosorožce indické, gepardy súdánské, pandy červené a mnoho dalších. Velice se nám líbily ručně malované obrazy od afrických umělců, kterými je pavilon vyzdoben. Nádherná podívaná.

V Zoo jsme strávili necelé tři hodiny, kvůli horkému počasí jsme si museli udělat dvě přestávky na občerstvení, ale při odchodu bylo na všech vidět nadšení. Celý výlet do Zoo zakončila cesta zoovláčkem na náměstí, kterou jsme si náležitě užili a samozřejmě nesmělo chybět ani něco na zub v naší oblíbené cukrárně U Andělíčka.

Výstava v Masných krámech - 15. 7.

V tomto letním období navštěvujeme různé památky a muzea, zvláště, je-li v daném objektu zajímavá výstava. Tentokrát jsme se vydali do Západočeské galerie, konkrétně do Masných krámů, kde probíhá výstava pod názvem UMĚNÍ ČESKÉHO ZÁPADU. SDRUŽENÍ ZÁPADOČESKÝCH VÝTVARNÝCH UMĚLCŮ. Výstava nás lákala i tím, že jeden z malířů tohoto sdružení byl dědeček naší uživatelky Jany Hodkové. Význam Sdružení byl pro Plzeň a západočeský region klíčový. S.Z.V.U bylo plně zapojeno do výtvarného života v Československu, čile komunikovalo s ostatními spolky, účastnilo se celostátních soutěží a organizovalo v Plzni výstavy a přednášky o výtvarném umění pozoruhodné úrovně. S.Z.V.U sdružovalo malíře, grafiky, sochaře a architekty, zastoupeno bylo umělecké řemeslo, teoretikem Sdružení byl Bohumil Polan. Mezi jeho členy nalezneme mimo jiné Josefa Skupu, Jiřího Trnku, Bohumila Krse, Josefa Hodka, Vladimíra V. Modrého, sochaře Aloise Holuba, Václava Koukolíčka a Otakara Waltera, zástupce uměleckého průmyslu Emanuela Velebila a Karla Šillingera, architektky Bohumila Chvojku, Karla Lhotu, Leo Meisla, Václava Neckáře aj. Architekti Sdružení patřili k velmi kvalitním tvůrcům funkcionalismu třicátých let. Jeden z předních členů Karel Lhota úzce spolupracoval s Adolfem Loosem na Müllerově vile v Praze a na plzeňských Loosových realizacích. S.Z.V.U vydávalo samostatnou básnickou edici Stín, v níž vyšlo 11 bibliofilsky vypravených svazků doprovázených ilustracemi výtvarníků Sdružení.

Sdružení západočeských výtvarných umělců v Plzni bylo první významnou stavovskou organizací pozvedající regionální výtvarnou kulturu na úroveň doby. Výstava byla unikátní, dle vystavovaných exponátů jsme si mohli udělat představu o výtvarném životě v první polovině 20. století. Většina z nás zná pouze dva výtvarníky z této doby, a to J. Skupu a J. Trnku.

Z naší pracovní činnosti

Filcování

Filcování neboli plstění patří mezi tradiční techniky, jejichž popularita v poslední době opět vzkvétá. Tato technika zpracování barvené ovčí nebo umělé vlny nám umožňuje vytvořit módní a bytové doplňky, dekorace, oblečení, hračky. Filcování má neomezené možnosti tvorby (obrázky, figurky, taštičky, míčky,..) a je vhodné pro začátečníky i pokročilé.

Filcovat můžeme různými technikami: Filcování pomocí vlhka a tepla (květiny, míčky,..), nuno filcování (jako podklad se používá většinou hedvábí, vznikají tak originální šály), filcování jehlou (suchá technika, figurky, obrázky,..). Opakovanými vpichy jehlou do chuchvalce vyčištěného a vyčesaného vlněného vlákna, vznikne pevný materiál. V našem stacionáři vede filcování terapeutka Kristýna, filcujeme převážně suchou technikou. Lze vyrobit neuvěřitelné množství tvarů a výrobků. Touto technikou vytvoříte kabelku, míček, nebo třeba korálky.

Filcujeme velikonoční vajíčka, míčky, ozdobné obrázky na tašky nebo třeba květiny. Fantazii se meze nekladou a je jen na vás, jakou techniku zvolíte.

Filcování zaujalo zejména Janu Vavříkovou a Veroniku Pechovou. Ovšem ani mužská část našeho zařízení se nebrání této technice. Filcovat si zkusil Pepa Batěk, Martin Hucl a Vašek Skala. Propichováním vlny do podkladu na speciální podložce (kartáč, lze nahradit molitanem, polystyrenem) nám po chvíli trpělivosti vznikají nádherné tvary či obrázky. Lze využít i speciální šablony k filcování určené, díky kterým lehce držíte požadovaný tvar. Tyto šablony jsou vhodné zejména pro začátečníky. Ze vzniklých tvarů se pak lehce vytvoří například trojrozměrná květina.

Mariánská Týnice - 22. 7.

Asi kilometr od města Kralovice se nachází barokní klášter Mariánská Týnice. Jak kostel Zvěstování Panny Marie, tak i jednopatrová budova probošství a ambity s freskovou výzdobou byly postaveny podle plánů Jana Blažeje Santiniho v 18. století. V současné době slouží tato barokní budova jako muzeum a galerie severního Plzeňska. Muzeum bylo založeno v roce 1952.

Jan Blažej Santini-Aichel (3. února 1677 Praha - 7. prosince 1723 Praha) byl významný český architekt italského původu, který se proslavil svým jedinečným stylem nazývaným barokní gotika. Narodil se v den sv. Blažeje jako nejstarší syn do vážené rodiny pražského kameníka Santina Aichela a druhého dne byl pokřtěn v chrámu sv. Víta jako Jan Blažej Aichl. Narodil se s tělesnou vadou - byl na část těla ochrnutý a chromý, což mu bránilo úspěšně pokračovat v otcově kariéře a převzít po něm kamenickou dílnu. Kamenictví se přesto vyučil (stejně jako bratr František), ale vystudoval také malířství v dílně císařského a královského malíře Kristiána Schrödera. Uchvacující tvary architektury barokní gotiky tohoto významného stavitele lze najít na mnohých místech v České republice. Známy je barokně gotický kostel v benediktinském klášteře v Kladrubech u Stříbra, kostel ve Křtinách na Moravě, Zelená Hora ve Žďáru n. Sázavou.

My jsme nejdříve zašli do refektáře muzea na výstavu Salon 2010, což je výstava děl výtvarníků severního Plzeňska kterými jsou např. P. Bouda, J. Hoffmann, J. Hepová, J. Kovařík, O. Karban a další. Dále jsme navštívili stálou expozici muzea ? pravěké osídlení, archeologické nálezy, gotické umění a život ve středověku, barokní kultura a umění, cechy a řemeslná výroba a kultura, výtvarné umění a literatura 19. století. Velmi nás zaujala nová expozice nazvaná: Život na venkově v 19. a v první polovině 20. století. K tomu patří lidové zvyky, interiér venkovského domu, komora s chlebovou pecí, včelařství, jizba, stodola se zemědělským náradím, kovárna a slévárna litiny. Úchvatná je obnovená kopule a nově zrestaurovaná oltářní freska v kostele Zvěstování Panny Marie. Všele doporučujeme všem, kteří mají rádi historii, umění a řemesla.

Národopisné muzeum v Plzni – 29.7.

Národopisné muzeum nacházející se na náměstí Republiky v Plzni nabízí mimo stálé expozice i jiné zajímavé výstavy. Ta, kterou jsme společně navštívili, se jmenovala SNÍDANĚ V TRÁVĚ. Výstava nám připomněla kempování a turistiku na konci 19. do druhé poloviny 20. století. Výstava mapovala způsoby vaření a stravování pod širým nebem, jak se spalo pod stanem a pod

širákem. U vystavených exponátů jsme si vybavili jak vypadal ešus, skládací hliníkový a plastový pohárek na pití, skládací přístroje, tony, chlebníky, termosky, trampské kotlíky na vaření a další.

Když už jsme byli v tomto objektu a někteří v Národopisném muzeu nebyli, rozhodlo se jednohlasně, že půjdeme i do stálé expozice, která je umístěna v historických prostorách Chotětovského, Gerlachovského a Bartlovského domu. Ta nám přiblížila život a dílo lidu Plzně a Plzeňska. Zajímavostí jsou měšťanské interiéry, portréty, interiérové doplňky a inventář z doby gotiky, renesance, baroka, empíru, biedermeieru a první třetiny 20. století. Zajímavá je i druhá část, která nám přiblížila život lidu na venkově. Za zmínku stojí tzv. černá kuchyně z první třetiny 19. století. Všichni jsme se shodli, že takto vařit určitě ne. Naše návštěva končila prohlídkou secesní lékárny s ukázkami jak profesionálního, tak i lidového léčitelství. No, nechat si trhat zub u kováře???? Brrrrrrr, raději ne! Vy, kteří budete číst tyto řádky a v Národopisném muzeu jste ještě nebyli, neváhejte, nebudete zklamaní

Plzeňský pivovar - 11. 8.

Když se řekne Plzeň, většina lidí si toto město spojí s pivovarem. A to právem. V 19. století zde byly založeny dva podniky, které Plzeň proslavily téměř po celém světě. Jsou jimi strojírenský podnik Škoda a pivovar Plzeňský Prazdroj. Při vstupu do návštěvnického centra jsme si zakoupili vstupenky a počkali na slečnu průvodkyni. Ta nás nejdříve seznámila s plánem a trasou exkurze. Návštěvnická trasa vedla autentickými místy, kde se pivo Pilsner Urquell od počátku vyrábí. Venku jsme nasedli do autobusu a ten nás odvezl ke

stáčírně. Tato stáčírna má kapacitu 120 000 lahví/hod. Pivo se stáčí nejen do lahví, ale též do plechovek. Dále bylo možné shlédnout unikátní expozici surovin, historickou i současnou varnu Pilsner Urquell a též síň slávy. Završením prohlídky byla návštěva historických pivovarských sklepů a samozřejmě nechyběla ochutnávka nefiltrovaného a nepasterizovaného piva Pilsner Urquell.

K pivovaru nemyslitelně patří restaurace Na Spilce, která má kapacitu 550 míst a je největší svého druhu v Čechách. A proč tento název? Spilky, čili kvasírny tvořily podzemní nebo přízemní část pivovarských staveb. Docházelo zde ke kvašení piva v dubových kádích. A co si říci na závěr? Z čeho se pivo vaří. Ale to jsme uhádli téměř všichni. Pivo Urquell se vaří ze tří darů české přírody. Jsou jimi voda, ječmen a chmel. Ovšem nesmí chybět kvasinky. Původní receptura piva Pilsner Urquell si sládcí předávají z generace na generaci a při výrobě používají vždy nejmodernější technologická zařízení své doby. Nutno podotknout, že vodu používanou na výrobu piva, čerpá pivovar z vlastních sto metrů hlubokých studní. Všem návštěvníkům Plzně návštěvu pivovaru doporučujeme. Je zajímavá též poučná. Za shlédnutí stojí i Pivovarské muzeum spojené s Plzeňským podzemím.

Z naší výtvarné činnosti

Enkaustika

Úžasné tvořivé malování horkým voskem, krásnými barvami a světlem, přináší spoustu překvapení a radosti. Umožňuje nejen otevření skrytých schopností a kreativní seberealizaci, ale také spontánní vyjádření niterných pocitů a uvolnění případných mentálních bloků. Jednoduchá a nenákladná technika, vhodná pro každého.

O enkaustice Enkaustika je znovuobjevená antická technika malování horkým voskem. Díky moderní technologii se otevřela široké veřejnosti a patří k úžasným kreativním formám malířství. Kvalitní pravé včelí vosky se smísí se stálobarevnými pigmenty vysoké kvality a odolnosti. Při této inovované metodě je vosk nanášen enkaustickou žehličkou na papír. K dispozici jsou i další nástroje: pero s četnými násadkami, vyhřívané desky, horkovzdušné pistole, razítka a další nástroje.

Novým způsobem můžeme malovat enkaustické obrazy a vytvářet kouzelné abstrakce, které zvládne i začátečník. Je to hravé, jednoduché tvoření, ke kterému nejsou nutné umělecké znalosti ani dovednosti. (zdroj: www.enkaustika.cz)

My jsme s enkaustikou začali teprve nedávno. Po přečtení několika článků a shlédnutí pár videí uviděly světlo světa první pokusné obrázky. Na enkaustice je zábavné, že ať už chcete malovat cokoli, většinou vám na konci vyjde něco úplně jiného. Stačí jeden nepředvídatelný pohyb žehličkou, pomocí

kteří malujete, barvy se vám slíjí a výsledek je jiný, než jste původně chtěli. Takto vznikají opravdu originální obrázky. Potom stačí vymyslet název obrázku a vložit jej do vhodného rámečku nebo pasparty. Enkaustiku už vyzkoušeli Eliška, Martin i Veronika. Během října plánujeme výstavu prvních pokusných obrázků. Samozřejmě, že budete všichni srdečně zváni. Pozvánky s datem uskutečnění včas rozešleme. Těšíme se již předem na Vás všechny!

Zámek Hořovice - 12. 8.

Pokud se vydáte z Plzně do Prahy po dálnici D1, je možné sjet na 34 kilometru a navštívit hrady Žebrák a Točnick. Ale též zámek v Hořovicích. My jsme se rozhodli pro zámek.

Z historie zámku: Sídlní útvar s panským dvorcem či tvrzí vznikl v Hořovicích nejpozději po polovině 12. století, na závěr oné ohromné raně středověké kolonizační vlny, která určila sídlní strukturu i komunikační síť naší země. O starším, ale zřejmě jen bezvýznamném osídlení svědčí ojedinělý nález denáru Břetislava I. v údolí Červeného potoka. V písemných pramenech se se jménem Hořovic setkáváme až ve 13. století v souvislosti s osobnostmi šlechtické rodiny Žirotínů z Hořovic, kdy nabyli významné úřady v královských službách Václava I.. Neostup v letech 1229 a 1233-1239 purkrabí na Přimďě, v roce 1249 pán na Hořovicích, Gebhart 1229-1234 pán na Hořovicích. Žirotínové jsou připomínáni jako zakladatelé města Hořovice v první polovině 14. století, kdy Plichta ze Žirotína a jeho syn Ješek založili město Hořovice právem berounským a přidali k němu 60 lánů dědin. Jmenovaný Plichta mohl být udatným rytířem, kterého zmiňuje Dalimilova kronika. Píše se v ní o velkém hrdinovi, jakémisi

Plichtovi, neohroženém bojovníkovi, který způsobil králi Albrechtovi velké škody při jeho vpádu do Čech roku 1307. Plichta válčil i v cizích zemích a byl snad i ve službách anglického krále. Od roku 1318 býval k vidění po boku krále Jana Lucemburského, kterému udatně pomáhal v bitvě u Mühldorfu v roce 1322, kde také hrdinně padl.

Město Hořovice bylo brzy po svém založení rozděleno mezi Žirotíny a toto rozdělení je původem mnoha historických nejasností týkajících se majitelů panství. Koncem 14. století jsou jako páni na Hořovicích připomínáni Smil z Libomyšle (1370), ale také Vilém z Hořovic a ?z Kuncenburka? (1379 a 1384) či Léva z Hořovic (1380), jehož vdova Markéta dosazuje na hořovickou faru jako faráře Hroznatu z Martinic. Koncem 14. století se dále hovoří o bratřech Drslavovi a Zdislavovi z Hořovic, kteří snad byli příbuznými Smila z Libomyšle a kterými končí řada vladyků z Hořovic. V 16. století byly Hořovice v držení pánů z Říčán, z nichž první, Mikuláš Litvín nechal pozdně gotický hrad upravit do podoby renesančního zámku. Za Mikuláše z Říčán Hořovice v roce 1540 vyhořely a mezi jinými shořely i městské listy a svobody. Nejvýznamnější z Říčánů, Václav Litvín pořídil na zámku velkou sbírku humanistických knih. Václav z Říčán (1565 ? 1596) byl císařským radou, hejtmanem podbrdským a ke konci života dvorským sudím a nejvyšším hofmistrem. Hořovické panství roku 1622 velmi levně získala jako konfiskát Marie Eusebie ze Šternberka, manželka Jaroslava Bořity z Martinic, která Hořovice a Komárov prodala svému manželovi a ten je podstoupil svému synovi Jiřímu Adamovi z Martinic. Koncem 17. století se v Hořovicích objevuje nový rod

slezských pánů z Vrba a Bruntálu. První z nich, hrabě Jan František (1634 ? 1705) získal hořovické panství díky dvěma sňatkům s dcerami Bernarda Ignáce z Martinic. Na základě dekretu číslo 7 vydaného prezidentem ČSR Edvardem Benešem 19. května 1945 byl areál hořovického zámku 30. června 1945 zestátněn a dán pod správu národního správce Eduarda Pokorného (bývalý lesní účetní). V roce 2002 byl areál státního zámku Hořovice vyhlášen Národní kulturní památkou. Zámek spravuje Národní památkový ústav - územní odborné pracoviště středních Čech v Praze.

Za zmínku stojí rozlehlý park, který jsme též navštívili. Má rozlohu cca 6,4 ha a nejstarší zmínky o sadu, později ovocné zahradě, pocházejí z období kolem roku 1520. Velký zámecký park u Nového zámku byl založen krátce po dostavění zámku za hraběte Norberta Václava Vrbny. Projekt vypracoval tyrolský rodák, malíř, inženýr a zahradní architekt Jan Ferdinand Schor (1686 ? 1767).

Oslava narozenin - 24. 8.

Vašek plánoval oslavu svých 33. narozenin ve velkém stylu. Vzhledem k tomu, že jeho tatínek je kuchař, měli jsme přislíbené i občerstvení. V pondělí Pepa s pomocí terapeutky Kristýny připravil nepečený dort zvaný AMAROUN, který se, jak jinak, opět povedl. Ovšem nejlepší dlouho očekávaná událost se blížila. Překvapením byl dárek od uživatelky Katky. Přinesla svíčky, které nelze sfouknout. To samozřejmě Vašek nevěděl.

Uživatelé přišli téměř všichni, a tak jsme mohli začít předávat dárky a samozřejmě přát. Na řadu přišel dort se svíčkami. Když už Vaškovi došlo, že nemá šanci svíčky

sfouknout, vzdal veškeré sfoukávání. Ovšem, že vše vzal sportovně a s humorem. Katka přinesla tzv. Rychlé špunty, aby byl oslavenec řádně zapitý. Nálada byla skvělá, i když tentokrát bez živé muziky. Místo toho přinesla uživatelka Gábina kazety s country písničkami, které má Vašek moc rád, neboť býval skaut a táboření měl rád. Sám hrával u táboráků na kytaru. Vašek byl nadšený a spokojený. A to byl vlastně náš cíl.

Více foto na: www.exodus.cz

Připravujeme

Zvláštní vydání Hlavanovského občasníku. Obsahem tohoto čísla bude vyprávění uživatele Z. Čechury z jeho cesty po Norsku, které se zúčastnil spolu s bratrem, maminkou a strýcem. Nebudou chybět fotografie z norské přírody.

27.10. účast na sportovní akci pod názvem „DESETIBOJ“, na kterou nás zve Centrum pro zdravotně postižené v Rokycanech.

11.11. Vás zveme na vernisáž obrázků tvořené technikou **ENKAUSTIKA**. Začátek vernisáže: **17:00hod.**

Frišova vila - kulturní centrum

Boženy Němcové 9

Plzeň

zastávka tramvaje 4 - Ul.B.Němcové

11.12. pořádáme tradiční „**VÁNOČNÍ PRODEJNÍ VÝSTAVU**“. Začátek vernisáže **14:00 hod.**

Klášter dominikánů

Jiráskovo náměstí 814/30

Plzeň – Slovany

Srdečně Vás zvou

Terapeutky Jindřiška Tesařová, Kristýna Lavičková a všichni uživatelé Denního stacionáře EXODUS